

ЗАНЯТТЯ № 4

Тема: Симптоми та синдроми при стенокардії та інфаркті міокарда.

1. Актуальність теми: ішемічна хвороба серця (ІХС) – найважливіша проблема сучасної кардіології і медицини в цілому. ІХС належить до найбільш розповсюджених захворювань, проявляється в різних клінічних варіантах, призводить до низки загрозливих для життя ускладнень. При цій недозі хворі часто перебувають на стаціонарному лікуванні, тимчасово або стійко втрачають працездатність. ІХС належить одне з перших місць серед причин смертності дорослого населення.

2. Навчальні цілі заняття:

Знати:

- анатомію й фізіологію серця;
- методи обстеження системи кровообігу;
- визначення поняття «ішемічна хвороба серця» (ІХС);
- основні патогенетичні механізми та фактори ризику ІХС;
- сучасну класифікацію ІХС;
- основні симптоми патології серцево-судинної системи, що виявляються під час розпитування та фізичних методів обстеження хворого;
- план обстеження хворих із захворюваннями серця;
- діагностичне значення лабораторних та інструментальних обстежень серцево-судинної системи, зокрема діагностичне значення електрокардіографії, ехокардіографії та фонокардіографії;
- основні чинники ризику ІХС;
- клінічні форми ІХС;
- клінічну симптоматику ІХС;
- принципи невідкладної допомоги хворим з нападом стенокардії, у разі гострого інфаркту міокарда, клінічної смерті;
- основні реанімаційні заходи.

Вміти:

- обстежити хворого з ішемічною хворобою серця;
- виявляти та інтерпретувати клінічні прояви стенокардії, інфаркту міокарда, постінфарктного кардіосклерозу;

- виявлені симптоми групувати у синдроми стенокардії, інфаркту міокарда, постінфарктного кардіосклерозу, раптової коронарної смерті;
- інтерпретувати дані лабораторно-інструментальних обстежень хворих з даними синдромами;
- вміти проводити основні реанімаційні заходи - штучне дихання, непрямий масаж серця.

Оволодіти:

- навичками самостійного клінічного обстеження хворих з синдромами ішемічної хвороби серця;
- інтерпретацією даних лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих з ішемічною хворобою серця;
- навичками ЕКГ-діагностики інфаркту міокарда;
- навичками невідкладних медичних заходів у разі загрозливих для життя ускладнень ІХС (гостра серцево-судинна недостатність, напад серцевої астми, набряк легень, раптова коронарна смерть).

3. Виховна ціль: полягає у формуванні в студентів високого професіоналізму, у переконанні їх на клінічних прикладах ішемічної хвороби серця про необхідність для медичного працівника бути завжди готовим до боротьби за людське життя.

На занятті необхідно неодноразово підкреслювати майбутнім лікарям важливість дотримання у процесі виробничої діяльності засад медичної етики і деонтології, високої християнської моралі. Медики повинні бути фактичним взірцем для решти населення стосовно здорового способу життя, дотримання засад якого має важливе значення у профілактиці ІХС.

4. Міждисциплінарна інтеграція:

Попередні дисципліни:

- фізика;
- нормальна анатомія;
- нормальна фізіологія;
- біохімія;
- патологічна анатомія;
- патологічна фізіологія;
- променева діагностика;

- медична психологія.

Наступні дисципліни:

- внутрішня медицина;
- поліклінічна справа;
- сімейна медицина;
- торакальна хірургія;
- функціональна діагностика;
- фармакологія;
- соціальна медицина, економіка та організація охорони здоров'я.

Внутрішньопредметна інтеграція:

- методи обстеження хворих із захворюваннями серцево-судинної системи;
- синдроми ураження перикарда;
- синдром артеріальної гіпертензії;
- цукровий діабет та синдроми ураження щитовидної залози.

5. Зміст теми заняття:

1. Поняття про атеросклероз та ішемічну хворобу серця.
2. Визначення поняття «ішемічна хвороба серця» (ІХС).
3. Основні патогенетичні механізми та фактори ризику ІХС.
4. Сучасна класифікація ІХС.
5. Чинники ризику ішемічної хвороби серця.
6. Клінічні форми ІХС.
7. Стенокардія.
 - 7.1. Клінічні варіанти стенокардії.
 - 7.2. Функціональні класи стенокардії за Канадською класифікацією.
 - 7.3. Невідкладна допомога хворому з нападом стенокардії.
8. Інфаркт міокарда.
 - 8.1. Клінічні форми гострого інфаркту міокарда.
 - 8.2. Стадії гострого інфаркту міокарда.
 - 8.3. Основні клінічні прояви гострого інфаркту міокарда.
 - 8.4. Діагностичне значення лабораторних досліджень.
 - 8.5. Електрокардіографічні ознаки інфаркту міокарда.
 - 8.6. Можливі ускладнення.
 - 8.7. Невідкладна допомога у разі виникнення інфаркту міокарда.

- 8.8. Основні принципи догляду за хворим з гострим інфарктом міокарда.
9. Постінфарктний кардіосклероз.
10. Раптова коронарна смерть.
- 10.1. Основні реанімаційні заходи.
11. Поняття про сучасні методи лікування ішемічної хвороби серця.
12. Етіологія, патогенез, клінічний перебіг та симптоматика різних форм атеросклерозу.

6. План та організаційна структура заняття:

Підготовчий етап (40 % часу)

1. Організація заняття.
2. Визначення навчальних цілей та їх мотивація.
3. Підсумковий змістовий контроль 7.

Основний етап (45 % часу)

1. Робота студентів у палатах кардіологічного та інфарктного відділів: розпитування та повне об'єктивне обстеження хворих з різними клінічними формами ішемічної хвороби серця.

2. Розбір результатів самостійної роботи студентів.

Студенти доповідають викладачу у присутності всієї групи анамнез та дані фізичного обстеження хворого, призначеного для курації, відзначаючи можливі причини наявної патології.

3. Ознайомлення студентів з результатами лабораторно-інструментальних обстежень хворого за даними історій хвороби.

4. Аналіз даних електрокардіографічного обстеження хворих.

5. Розпізнавання синдромів ішемічної хвороби серця.

Заключний етап (15 % часу)

Здача практичних навичок.

Контрольні питання:

1. Які чинники ризику ішемічної хвороби серця?
2. Сучасна класифікація стенокардії.
3. Больовий синдром, характерний для стенокардії.
4. Особливості больового синдрому за наявності гострого інфаркту міокарда.
5. Клінічні форми гострого інфаркту міокарда.

6. Які зміни з боку загального аналізу крові спостерігаються у разі гострого інфаркту міокарда?
7. Дослідження яких ферментів має практичне значення для діагностики гострого інфаркту міокарда?
8. Які зміни на ЕКГ характерні для трансмурального інфаркту міокарда та їх динаміка у різні його періоди?
9. ЕКГ-картина інтрамурального інфаркту міокарда.
10. Можливі ускладнення гострого інфаркту міокарда.
11. Які є клінічні прояви кардіогенного шоку?
12. Клінічні прояви постінфарктного кардіосклерозу.
13. Який принцип та діагностична цінність коронарографії?
14. Профілактика ішемічної хвороби серця.
15. Який прогноз у хворих з інфарктом міокарда?
16. Клінічні форми інфаркту міокарда.
17. Загальні принципи лікування атеросклерозу та ішемічної хвороби серця.

Підведення викладачем підсумків заняття.

Домашня самопідготовка:

1. Етіологія, патогенез, клінічний перебіг та симптоматика різних форм атеросклерозу.
2. Ішемічна хвороба серця: етіологія та патогенез, симптоматика, перебіг:
 - 2.1. Стенокардії.
 - 2.2. Інфаркту міокарда.
 - 2.3. Постінфарктного кардіосклерозу.
 - 2.4. Раптової коронарної смерті.
3. Сучасна класифікація ішемічної хвороби
4. Замалювати у зошиті ЕКГ-зміни у випадку інфаркту міокарда різної локалізації й періоду.
5. Загальні принципи лікування атеросклерозу та ішемічної хвороби серця.

Література:

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 5-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – С. 262-276.

2. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 3-є вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – С. 262-276.
3. Основи внутрішньої медицини: Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 2-е вид. – К.: Здоров'я, 2004. – С. 245– 255.
4. Яворський О.Г., Ющик Л.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб у запитаннях і відповідях. К.: Здоров'я, 2003. – 603– 639 пит. (серцево-судинна система).
5. Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Нейко Є.М., Пиріг Л.А. та ін.; за ред. проф. Ю.І.Децика. – 1-е вид. – К.: Здоров'я, 2000. – С.242– 251.
6. Яворський О.Г. Навчальний DVD-фільм «Пальпація, перкусія, аускультация». Українською й англійською мовами. – 2005.
7. Яворський О.Г. Схема історії хвороби (для студентів III курсу). – Львів, 1992. – 16 с.
8. Новосад А.Б., Буфан М.М., Короткий В.В. Навчальна історія хвороби. Методичні вказівки для студентів III курсу медичного факультету. – Львів, 2019. – 20 с.
9. Яворський О.Г. Основи загальної електрокардіографії (для студентів медичних інститутів). Львів, 1992. – 27 с.
10. Схема і методика розшифрування електрокардіограми: Методичні рекомендації з пропедевтики внутрішньої медицини /Новосад А.Б., Буфан М.М.; за ред. проф. Дутки Р.Я. – Львів – 2019.
11. Короткий В.В., Новосад А.Б. Комп'ютерні тести з пропедевтики внутрішніх хвороб. – Київ: Здоров'я, 2001. – 62-94 с.